

پرسش و پاسخ

تنش آمریکا و چین در مورد تایوان

پرسش: پشت تنش آمریکا و چین در مورد تایوان چه نهفته است؟ تحرکات پشت این این تنش چی‌ها هستند؟ چرا آمریکا چین را به واسطه سفر رئیس و اعضای پارلمان به تایوان تحریک می‌کند. این جزیره برای آمریکا و چین چه اهمیتی دارد؟ آیا کار به جنگ کشیده خواهد شد یا به آرامش؟

جواب

برای توضیح واقعیت و تنش در حال افزایش در مورد تایوان، انگیزه‌های آن و علت تحرکات؛ باید برخی حقایق مرتبط را یاد آوری نمود، تا این قضیه روشن گردد:

اول: آمریکا چین را رقیب جهانی درجه اول خویش می‌داند، زیرا اقتصاد چین بسیار بزرگ و رشد آن از رشد اقتصاد امریکایی سریع‌تر است؛ این تهدیدی است که ممکن چین جایگاه اول اقتصادی جهان را در سال‌های نه چندان دور اشغال کند، و نیروی اقتصادی در چین ممکن است تبدیل به نیروی نظامی شود؛ زیرا هزینه‌های نظامی در چین سال به سال در حال افزایش است، همراه با آن توانایی‌های سنتی و هستوی ارتش چین نیز پیشرفت کرده و دامنه قدرت سیاسی چین نیز گسترده خواهد شد. خواست سیاسی چین در حال افزایش است، از جمله راه ابریشم که چین را قادر می‌سازد تا نفوذ سیاسی و اقتصادی خویش را در تعدادی از کشورها به ویژه در آسیا گسترش دهد. این وضعیت برای آمریکا قابل تحمل نبوده و از همین لحاظ آمریکا با چین، جنگ اقتصادی را اعلان کرده و در آسیا بدنبال بستن پیمان‌های نظامی است، تا بتواند پیشرفت چین را پیش‌گیری کند.

دوم: اما در مورد تایوان باید گفت؛ جزیره بزرگی است که مساحت آن به 36 هزار کیلومتر مربع می‌رسد و 24 میلیون نفوس دارد. اقتصاد پیشرفته‌ی آن این کشور را در شماره بیست و ششمین اقتصادی در جهان ساخته است، و به ساخت چیپ‌های الکترونیک شهرت دارد. تایوان تمام معیارهای یک کشور را در خود دارد؛ اما تاریخ آن، اینکه ساکنین آن چینی هستند و اینکه از چین 140 کیلومتر بیشتر فاصله ندارد؛ باعث شده است چین آن را به چشم سرزمین متمرّد خویش ببیند؛ زیرا تاریخ سیاسی تایوان یکی از موضوعات مهم تاریخ چین است؛ بعد از اینکه حزب کمونستی قدرت را در چین در سال 1949 م گرفتند؛ حاکمان شکست خورده (حزب ملی چین - کمیتاگ) به تایوان رفتند و امور از آنجا پیش می‌بردند. دو میلیون چینی از مخالفین حزب کمونستی به تایوان مهاجرت کردند؛ سپس پایتخت تایپه را اساس گذاشتند. رهبران پیشین چین (مخالفان کمونیسم) جزیره‌ی تایوان را تحت فرمانروایی خویش حفظ نموده و در این کار حمایت نظامی آمریکا همراه آنها بود. آمریکا در سال 1955 م توافق دفاعی مشترک با تایوان را زیر عنوان جمهوری چین امضا نمود؛ زیرا آمریکا در آن زمان چین را که حزب کمونستی بر آن حاکم شده بود، به رسمیت نمی‌شناخت؛ آمریکا بارها برای دفاع از تایوان مداخله نموده جایگاه دائمی چین در شورای امنیت سازمان ملل را برای تایوان داد.

سوم: هرچند آمریکا بعد از تفاهم با پکن کرسی سازمان ملل متحد را به پکن یعنی حزب کمونست چین برگرداند و تایوان را از ملل متحد اخراج کرد، در آن زمان اعلان کرد که سیاست چین واحد را کمک نموده، استقلال تایوان را به رسمیت نمی‌شناسد؛ اما به پیمان دفاعی با تایوان برای منع چین از ضمیمه کردن آن به خاک خودش هم‌چنان

ادامه داد. این مسایل آمریکا را به عنوان یک عنصر فعال در مسئله‌ی تایوان در بیش از هفتاد سال قرار داده است. آمریکا این کشور را به حیث یک کشور مستقل بدون آنکه اورا به رسمیت بشناسد با آن تعامل می‌کند. با آن روابط سیاسی، تجاری، اقتصادی و نظامی برقرار می‌کند؛ برعلاوه‌ی آن برای محافظت از کشتی‌های هواپیما بر آمریکا، دفتر در تایپه ساخته که کار یک سفارت را می‌کند، اما آن را سفارت نمی‌گویند.

چهارم: این در مورد تولد تایوان به عنوان یک تشکل سیاسی جدا از ساختار چین بود؛ اما امروز نیروی چین بگونه‌ی قابل توجهی رشد نموده و در عرصه‌ی مختلف در سطح بین المللی کشور قابل ملاحظه است، نفوذ قابل ملاحظه‌ی در آسیا دارد؛ به ویژه نفوذ اقتصادی. ناتوانی چین در حل مسئله‌ی تایوان به عنوان سرزمین سرکش، نقطه ضعف بزرگی را بر آن نشان می‌دهد. چین هیچ‌گاه از نیروی نظامی تایوان نترسیده و برای برگرداندن آن به آغوش خود به نیروی خویش اعتماد کامل دارد؛ اما همیشه از جنگ با آمریکا به خاطر تایوان بیم داشته است؛ این در بحران کنونی که آمریکا در آن علیه چین ظاهر گردیده روشن است؛ زیرا چین به همین اکتفا می‌کند که کشورهای جهان تایوان را به عنوان کشور مستقل نشناسند؛ همان سیاست شناخته شده و هم‌نوا با آمریکا به عنوان سیاست چین واحد را به پیش می‌برد. با وجود اینکه همه‌ی کشورها، در رأس شان آمریکا با تایوان به عنوان یک کشور مستقل تعامل می‌کنند. خلاصه اینکه چین نمی‌خواهد در تایوان چنان برخورد کند که باعث ضعف روابط تجاری چین با جهان شود.

پنجم: آمریکا تایوان را وسیله‌ی برای تحریک، توهین و تحقیر چین ساخته است؛ این ضعف چین را نشان می‌دهد که از این تحرکات متاثر گردیده، و خود را کنار بکشد. اما اگر به این تحرکات پاسخ دهد، تایوان به باتلاق تبدیل خواهد شد که چین در آن گیر می‌ماند؛ پس چین در میان دو گزینه قرار گرفته است، هر دوی آن به ضرر چین است. این خلاصه‌ی چیزی است که در تایوان اتفاق افتاده است. بدون دلیل موجهی آمریکا اعلان کرد که نانسو پلوسی رئیس کنگره‌ی آمریکا در 2022/8/3 م قصد دارد از تایوان بازدید کند؛ چین هم در عکس العمل به این سفر برای آمریکا هشدار داد که اگر نانسو پلوسی به بازدید از تایوان اقدام کند آمریکا بهای سنگینی را خواهد پرداخت (ویکن هشدار داد که اگر هواپیماها حریم هوایی تایوان را نقض کنند، آنها را ساقط خواهد کرد. (روزنامه الشروق، 2022/8/2) آمریکا بدون توجه به هشدار چین به تحرکات خویش ادامه داد و نانسو پلوسی با یک هواپیمای نظامی آمریکایی به همراهی 13 هواپیمای نظامی دیگر از پایگاه نظامی جاپان حرکت کردند، و به تایوان رفتند.

ششم: چین مانورهای بزرگ نظامی در تنگه‌ی تایوان که شامل پرتاب موشک بود اعلان کرد و از آمریکا خواست که بر سیاست "چین واحد" از سال 1971 م میان دو طرف توافق شده است پایدار باشد. اما این تحرکات با اقدام بازدید گروه دیگری از اعضای مجلس آمریکا از تایوان افزوده شد اقدامی که نشان می‌داد آمریکا برای به چالش کشیدن به چین مصمم است. بر اساس اعلان انستیتوت که به عوض سفارت آمریکا کار می‌کند؛ بعد از گذشت چند روز از سفر نانسو پلوسی و نماینده‌های کانگرس آمریکا؛ از مانور نظامی چین در اطراف جزیره برای محکوم کردن این سفرها خبر داد. (اندپیندینت عربی، 2022/8/14) چین با مانورهای نظامی جدید در تنگه پاسخ داد؛ و هم‌چنان آمریکا برای انتقال کشتی‌های هواپیما بر و قوای هوای خویش به تایوان خبر داد. تایوان نیز خشم خویش را نشان داده و مانورهای نظامی را به شکل شبیه‌سازی دفع حمله‌ی چین راه اندازی کرد، تا نشان دهد بر علیه هجوم چین است. به این ترتیب بحران تایوان میان چین و آمریکا شعله ور گردید که خلاصه‌ی آن قرار ذیل است:

1- چین خشم‌گین است و خود را برای نبرد احتمالی آماده می‌سازد. (وزارت دفاع چین در توضیح جداگانه گفته است: بازدید نمایندگان امریکایی از تایوان بیان‌گر نقض حاکمیت چین و وحدت سرزمین آن است و بگونه‌ی کامل چهره‌ی واقعی ایالات متحده را بعنوان تخریب‌کننده‌ی صلح و امنیت در تنگه تایوان به نمایش می‌گذارد؛ او افزوده است که ارتش آزاد ملی چین با تمرینات نظامی آماده‌ی نبرد می‌شود، باجدیت از حاکمیت ملی و وحدت سرزمین خویش دفاع می‌کند. باتمام نیرو و به هرشکلی برنامه استقلال تایوان و مداخلات بیگانگان را جلوگیری می‌کند. (اندیپندنت عربی 2022/8/16)

2- اما در مورد امریکا، هم‌چنان بر تحریکات، بسیج کردن هم پیمانان و تشویق کردن بر علیه چین ادامه می‌دهد (کارل توماس معاون نیروی دریایی امریکا در ناو جنگی هفتم، سه شنبه، 16 اگست، در اثنای اجلاس در سنگاپور، تاکید کرد که چین قرار است در فضای تایوان موشک پرتاب کند، باید علیه آن به عنوان یک عمل غیرمسئولانه اعتراض شود. (اندیپندنت عربی 2022/8/16م) او کشورهای آسیای را بر علیه چین تحریک کرد. (منبع فوق) امریکا می‌گوید: (اگر باچین مقابله نکنید ممکن است، مشکل عادی جلوه داده شود و مردم قبول می‌کنند؛ مانند جزایر دریای جنوبی چین، جایکه اکنون پایگاه‌های نظامی است، که غافل گیر شوید.) رئیس‌جمهور امریکا با وضاحت بیان نموده است که اگر چین با تایوان درگیر شود، امریکا در کنار تایوان خواهد جنگید. (رئیس‌جمهور امریکا جو بایدن هشدار داده است که چین در مسأله‌ی تایوان با آتش بازی می‌کند و به مداخله نظامی، برای حمایت از جزیره‌ی تایوان، زمانیکه مورد تهاجم واقع شود وعده سپرده است ...، در پاسخ این پرسش که چرا ایالات متحده وقتی چین با تایوان درگیر شود از آن دفاع نظامی می‌کند؛ اما از اکرین دفاع نظامی نکرد؟ بایدن گفت: بله! آن هم مسوولیت ما بود که ادا کردیم. (بی بی سی، 2022/5/23م) چین با دریافت تحرکات به سطح بالا از طرف امریکا، مانورها نظامی را به راه انداخته و امریکا نیز تسلیحات خویش در تنگه‌ی تایوان آورده و چین را در دروازه خودش به مبارزه می‌طبد. این بحران را بسیار بزرگ نشان می‌دهد؛ زیرا امریکا کشور است که برای بحرانی تر شدن اوضاع تلاش می‌کند و سالهاست نیروهایش را در آسیا برای احتمال رویا رویی نظامی با چین بسیج کرده است. از همین جهت است که امریکا گامهای خویش را برای پیمان‌های نظامی جدید علیه چین سریع تر برمیدارد؛ مانند پیمان "اوکس" با استرالیا و بریتانیا و پیمان نظامی دیگری بنام "کواد" با جاپان، هند و استرالیا. یعنی امریکا تهدید نظامی را در کنار تهدید اقتصادی به پیش برده که تهدید نظامی از تهدیدی اقتصادی مؤثرتر است.

3- به نظر می‌رسد چین میدانند که این نقشه‌ها مربوط به سیاست بزرگ امریکا در قبال چین است، مسأله فقط تایوان نیست؛ به همین دلیل است که چین قدرت نمایی می‌کند. در بیانیه‌ی فرماندهی شرقی ارتش چین آمده است (ارتش آزاد ملی چین در 15 اگست نقشه‌ی را طرح کرده است که مانورهای جنگی و آمادگی جنگهای چند جانبه را در دریا و هوای اطراف تایوان انجام دهد. (اندیپندنت عربی، 2022/8/14م) هم‌چنین ارتش چین گفته است: (امروز مانورهای را نزدیک تایوان به اجرا می‌گذارد، تا مانع جدی برای واشنگتن و تاپی با شد؛ که بازی‌های سیاسی را برای برهم زدن صلح و امنیت در تنگه‌ی تایوان به راه انداختند. فرمانده شرقی ارتش چین توضیح میدهد که، ارتش آزاد ملی چین مانورهای جنگی با ذخایر زنده در دریا و هوا راه اندازی نموده است. در همین مورد وزارت دفاع چین گفته است: نیروهای چین به حدی از تمرینات و آمادگی‌های جنگی رسیدند که باجدیت از حاکمیت ملی دفاع می‌کنند و هر نوع از استقلال طلبی و تلاشهای خارجی برای

مداخله را خنثی می‌کند. وزارت دفاع چین به ایالات متحده آمریکا و حزب دمکراتیک حاکم در تایپه هشدار داده است: استفاده از تایوان برای درگیر کردن چین آخرش شکست است. (الجزیره نت، 2022/8/15م) همچنین چین برخی از نیروهایش را در 2022/8/17م به روسیه برای تمرینات مشترک با ارتش روسیه فرستاد تا آمریکا را تهدید کند و این پیام را برساند که روسیه در بحران تایوان در کنار چین استاده است.

هفتم: این ابعاد بحران تایوان بود که آمریکا ساخته و می‌خواهد که توسط آن چین را به زانو در آورد. مهم‌ترین نکات مرتبط به آن چهار چیز است:

1- آمریکا همیشه از جنگهای اقتصادی با چین بیم داشته؛ بدلیل اینکه چین اقتصاد قوی دارد. اما میان آمریکا و چین از لحاظ نظامی فرق بزرگی وجود دارد و آمریکا از مقابله‌ی نظامی با چین هراسی ندارد؛ بنابراین این یک قضیه‌ی واضح است که آمریکا می‌خواهد که جنگ را از عرصه اقتصادی به عرصه‌ی نظامی انتقال دهد، میدان که در آن آمریکا برتری دارد. به احتمال زیاد مشغولیت روسیه در جنگ با اوکراین هرگونه حمایت نظامی از چین را نفی می‌کند؛ و استفاده از سلاح هستوی در مورد جنگ اوکراین نیز منتفی است.

2- زمانیکه آمریکا در بدام انداختن چین در تایوان موفق شود، با هم‌پیمانانش اقدام به وضع تحریم‌های اقتصادی علیه چین، مانند روسیه خواهد کرد؛ عظمت چین و نمونه بودنش در اقتصادی جهانی تهدیدی بی‌نهایت بزرگی به آمریکا بوده و باعث نگرانی آمریکا گردیده است؛ که آمریکا را از ناحیه‌ی اقتصادی نیروی چین نگران می‌سازد. تحریم‌های احتمالی علیه چین در صورتی که به جنگ با تایوان منجر شود تأثیر بزرگی از سوی آمریکا (برچین) می‌گذارد و بگونه‌ی درد آوری ثروت‌مندان بزرگ چینی را تحت تأثیر قرار خواهد داد؛ آنها رهبران حزب کمونستی حاکم هستند؛ این طبقه‌ی تأثیرگذار زمانی که از این ناحیه متضرر شوند، بر اساس اجندای آمریکا پیش خواهد رفتند.

3- با تمام آنچه بیان شد روشن می‌شود که منشأ بحران پیرامون تایوان امریکاست؛ و در حال افزایش آن هستند. هم‌چنین روشن است که مشغولیت آمریکا در جنگ اوکراین او را از افزایش بحران با چین مانع نمی‌شود؛ برای این موضوع دلایل زیادی است، از جمله اینکه پولند وقتی از آمریکا خواست در بدل دادن سلاح ساخت شوروی MiGs به اوکراین به پولند طیاره‌های F16 را تسلیم کند آمریکا گفت: کارخانه‌های آمریکا مشغول تجهیز کردن تایوان با هواپیماهای جنگی می‌باشند؛ به این معنی که جنگ اوکراین چشم آمریکا را از چین نبسته است. این از بحران کنونی تایوان و عوامل آن بود.

4- اما اینکه آیا این بحران به جنگ می‌کشد یا به صلح؟ مهم مشغول ساختن چین در بحران در دروازه‌های خانه اش است، که سبب می‌شود چین را از کمک کردن به روسیه منع کند. آمریکا بحرانی را برای روسیه در اوکراین و بحرانی را برای چین در تایوان به راه انداخته که این حالت فرصت برای آمریکا جهت تضعیف چین و روسیه به وجود آورده است. این زمانی متحقق خواهد شد که روسیه و چین میزان خطر سناریوی که آمریکا در داغ ساختن دو بحران در اوکراین و تایوان برای شان طراحی نمود است، درک نکنند. ما می‌گوییم: این مهم است. زیرا احتمال جنگ و یا حد اقل کشمکش‌های نظامی احتمال واردی است؛ زیرا هر خطای محاسبه نشده در این حالت مانند نزدیک شدن ارتش‌ها و بالاگرفتن تنش این احتمال را به واقعیت تبدیل خواهد کرد.

هشتم : خلاصه اینکه جهان را اکنون کشورهای بزرگی رهبری می‌کنند که برای عدالت و خیر خواهی ارزشی قایل نیستند و از سر تا پای آنها را ظلم و بد خواهی فرا گرفته است. اینها کشورهای هستند که اگر مصلحت شان اقتضاء کند نسل‌ها را نابود می‌کنند؛ و اگر تمایل به ریختاندن خون مردم برای اهداف فاسد شان داشتند پس این کار را می‌کنند. گویا که واقعیت فارس و روم دو کشور بزرگ آن زمان بازگشته است! چنانکه او کشورها به قدرت مسلمان‌ها از بین برده شد، کشورهای بزرگ امروزی نیز با بازوی مسلمین از بین برده خواهد شد و با اذن الهی خلافت راشده بر منهج نبوت از نو خواهد درخشید و خیر و نیکی را در دنیا منتشر خواهد ساخت.

(وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ قُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا)

گویند که آن چه وقت است؟ بگو: که نزدیک است (الأسرا: 51)

بیست و پنجم محرم 1444 هـ

2022/8/23 م

مترجم: حبیب اسلمی